

14598/30.04.2025
NR. [...]/[...]

REFERAT DE APROBARE

la proiectul de hotărâre privind amplasarea unui panou informativ la intrarea în cimitirul sovietic din Sighișoara

Stimați colegi consilieri,

Prin prezentul proiect de hotărâre propunem amplasarea unui panou informativ la intrarea în cimitirul sovietic din Sighișoara, cu scopul de a oferi comunității locale și vizitatorilor o informare corectă și echilibrată asupra contextului istoric al evenimentelor din perioada anilor 1944–1945.

În urma cercetărilor istorice aprofundate, inclusiv pe baza documentelor de arhivă și a mărturiilor consemnate de istorici locali, s-a constatat că, la data de **7 septembrie 1944**, orașul Sighișoara a fost ocupat de trupele sovietice, înainte de semnarea armistițiului dintre România și Uniunea Sovietică (12 septembrie 1944). În perioada ocupării, au fost documentate numeroase abuzuri comise de soldații sovietici asupra populației civile – români, maghiari și sași deopotrivă – constând în jafuri, violuri și crime, fapte care se regăsesc în rapoarte oficiale din epocă și în relatările supraviețuitorilor.

Cimitirul sovietic, amenajat imediat după aceste evenimente, cu implicarea organizației locale *Uniunea Patrioților din Sighișoara*, cuprinde morminte ale unor soldați sovietici ale căror circumstanțe de deces nu corespund unor lupte de eliberare a orașului. Mai mult, inscripțiile de pe monumente propagă informații eronate, precum cea de pe obeliscul central („Glorie Armatei Sovietice, eliberatoarea României de sub jugul fascist”) sau de pe monumentul funerar al maiorului C.D. Isacov, care susțin existența unor lupte de eliberare, deși orașul era deja liber la data pătrunderii trupelor sovietice.

Pentru o bună cunoaștere a adevărului istoric, propunem amplasarea acestui panou informativ, care va conține:

- Contextul istoric al ocupării orașului Sighișoara și al regiunii Târnava Mare în toamna anului 1944;
- Precizări referitoare la natura inscripțiilor actuale din cimitir și la lipsa unor confruntări militare reale pentru „eliberarea” orașului;

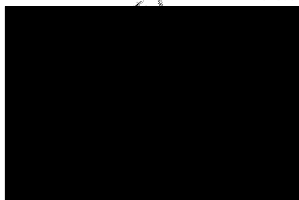
- O listă documentată a victimelor civile din fostul județ Târnava Mare, ca urmare a abuzurilor și crimelor de război comise de trupele sovietice.

Acest demers are rolul de a sprijini educația civică, respectul față de adevărul istoric și valorificarea patrimoniului local prin furnizarea de informații autentice, într-o manieră sobră, documentată și echilibrată.

În acest sens, solicităm aprobarea Consiliului Local al Municipiului Sighișoara pentru implementarea proiectului propus.

Inițiatori: Grupul consilierilor locali USR-PMP Sighișoara

Andrei-Robert Călugăr

ROMÂNIA
JUDEȚUL MUREȘ
CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI SIGHIȘOARA

JUDEȚUL MUREȘ
Municipiul Local Sighișoara
Nr. 16099 / CL
Ziua 14 Luna 05 Anul 2025
Anexe: _____

JUDEȚUL MUREȘ
MUNICIPIUL SIGHIȘOARA
Nr. 14600
Ziua 30 Luna 04 Anul 2025
Anexe: _____

PROIECT DE HOTĂRÂRE

privind amplasarea unui panou informativ la intrarea în cimitirul sovietic din Sighișoara, cu scopul de a completa informațiile istorice referitoare la evenimentele din perioada 1944–1945

Consiliul Local al Municipiului Sighișoara, întrunit în ședință ordinară,

Având în vedere:

- referatul de aprobare nr. [...] / [...] a inițiatorilor, grupul de consilieri locali USR-PMP Sighișoara;
- necesitatea respectării dreptului cetățenilor la o corectă informare privind trecutul comunității locale, conform prevederilor Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public;
- importanța păstrării demnității memoriei colective și a promovării adevărului istoric, în concordanță cu dispozițiile Legii nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice și ale Legii nr. 51/1991 privind securitatea națională a României;
- dispozițiile Legii nr. 500/2004 privind finanțele publice locale, în ceea ce privește angajarea de cheltuieli pentru realizarea obiectivului propus;
- prevederile Ordonanței de urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ, în special:
 - art. 129 alin. (2) lit. b), privind atribuțiile consiliului local în domeniul amenajării teritoriului, dezvoltării urbane și protejării patrimoniului local;
 - art. 129 alin. (7) lit. n), privind atribuțiile privind promovarea culturii, conservarea valorilor culturale și istorice ale localității;
 - art. 139 alin. (1), privind adoptarea hotărârilor de consiliu local;
 - art. 196, privind tipurile de acte administrative;

Ținând cont:

- de rolul educativ și informativ pe care îl are administrația publică locală în raport cu comunitatea;

- de nevoia corectării percepțiilor istorice eronate propagate prin monumentele existente, în vederea asigurării unei juste informări a publicului;

Luând în considerare:

- raportul de specialitate nr. [...] de compartimentul de specialitate al Primăriei Municipiului Sighișoara;
- avizele comisiilor de specialitate ale Consiliului Local nr. [...];

În temeiul:

- art. 139 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ;

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1. Se aprobă amplasarea a două panouri informative la intrarea în cimitirul sovietic din Municipiul Sighișoara, conform conținutului stabilit în Anexa nr. 1, parte integrantă a prezentei hotărâri.

Art. 2. Se mandatează Primarul Municipiului Sighișoara, cu sprijinul aparatului său de specialitate, să ia toate măsurile necesare pentru implementarea prevederilor prezentei hotărâri, inclusiv efectuarea demersurilor administrative și tehnice privind proiectarea, achiziția, montajul și întreținerea panoului informativ.

Soluția grafică finală a panourilor informative va fi realizată cu consultarea consilierilor locali inițiatori ai proiectului de hotărâre.

Art. 3. Cheltuielile necesare realizării panoului informativ se vor asigura din bugetul local al Municipiului Sighișoara, în limita fondurilor aprobate cu această destinație.

Art. 4. Cu ducerea la îndeplinire a prezentei hotărâri răspunde Primarul Municipiului Sighișoara, prin serviciile de specialitate ale aparatului de specialitate al primarului.

Art. 5. Prezenta hotărâre se comunică:

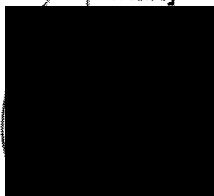
- Instituției Prefectului – Județul Mureș;
- Primarului Municipiului Sighișoara;
- Compartimentului de resort din cadrul Primăriei;
- Se aduce la cunoștință publică prin afișare și publicare pe pagina de internet a Municipiului Sighișoara.

Inițiatori:

Grupul consilierilor locali USR-PMP Sighișoara

[spațiu pentru semnături]

Andrei- Robert Călugăr

ROMÂNIA
JUDEȚUL MUREȘ
CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI SIGHIȘOARA

ANEXA NR. 1

la Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Sighișoara nr. /2025

Textul panoului informativ ce urmează a fi amplasat la intrarea în cimitirul sovietic din
Sighișoara

Varianta în limba română:

„ADEVĂRUL ISTORIC PRIVIND CIMITIRUL SOVIETIC DIN SIGHIȘOARA

Context istoric

La data de **7 septembrie 1944**, înainte de semnarea armistițiului între România și Uniunea Sovietică (12 septembrie 1944), orașul Sighișoara a fost **ocupat de trupele Armatei Roșii**. Imediat după ocupare, sovieticii au instituit un comandament militar, iar populația civilă – români, maghiari și sași – a fost supusă unor **abuzuri grave**: jafuri, violuri, omoruri și alte acte de violență, documentate în rapoarte oficiale și mărturii contemporane, precum raportul protopopului Emilian Stoica, toate păstrate și documentate în Arhivele Naționale.

Amenajarea cimitirului sovietic

Cimitirul a fost amenajat în septembrie 1944, cu sprijinul organizației locale *Uniunea Patrioților din Sighișoara*, afiliată regimului comunist emergent. Conform cercetărilor istorice, în Sighișoara nu s-au desfășurat lupte între Armata Roșie și forțe inamice; orașul nu era sub ocupație fascistă la momentul sosirii trupelor sovietice. Soldații sovietici înhumați aici au murit în împrejurări diverse, inclusiv accidente provocate de consumul excesiv de alcool sau conflicte cu populația civilă, aflată în legitimă apărare. Ca urmare acest cimitir nu este un cimitir militar de război, conform definiției cimitirelor militare străine cuprinse în Legile 379/2003 și 413/2006.

Deși este un fals cimitir militar sovietic acesta a fost restaurat de Ambasada Rusiei în România în luna iulie 2013.

Aspecte controversate ale memorialului

Inscripțiile de pe monumente conțin afirmații care contrazic datele istorice verificate:

1. Pe obeliscul central se află textul: *"Glorie Armatei Sovietice, eliberatoarea României de sub jugul fascist."*
Această formulare este eronată, întrucât România și-a eliberat teritoriul prin eforturile proprii ale Armatei Regale Române. Trupele sovietice au intrat în orașul Sighișoara după eliberarea acestuia și s-au concentrat, conform documentelor, pe instaurarea controlului politic și pe acte de represiune asupra civililor, comițând mii de crime de război pe teritoriul României în perioada 23.08.1944 – 1945.
2. Pe monumentul funerar al maiorului C.D. Isacov se afirmă că acesta ar fi *"căzut pentru eliberarea orașului nostru în luptă cu ocupații fasciste."*
În realitate, orașul era deja liber la data de 7 septembrie 1944, iar circumstanțele decesului acestui ofițer nu corespund unui context de luptă cu forțe fasciste. Circumstanțele decesului acestui ofițer sovietic rămân neclare, dar nu se încadrează într-un context de luptă cu forțe fasciste inamice deci nu poate fi declarat erou căzut în luptă cu inamicul.
3. Natura incertă a mormintelor din cimitir.

Potrivit cercetărilor istorice, se ridică semne de întrebare asupra autenticității mormintelor:

Unele dintre aceste morminte **nu conțin oseminte umane**, fiind amenajate pur simbolic pentru a crea aparența unui cimitir de război.

Alte morminte **nu corespund definiției legale a mormintelor militare**, deoarece conțin rămășițele unor soldați care nu au căzut în luptă cu inamicul, ci au decedat în împrejurări accidentale sau în conflicte generate de acte de agresiune asupra populației civile.
4. Pe monumente au fost refăcute simbolurile comuniste: secera, ciocanul și steaua roșie, interzise în România în urma revoluției anticomuniste din decembrie 1989.

Memoria victimelor civile din fostul județ Târnava Mare

Documentele păstrate atestă mai multe cazuri de abuzuri și crime comise de militari sovietici împotriva populației civile:

- **2/3 octombrie 1944, comuna Șeica Mare:** *Mihai Binel* a fost împușcat mortal în timp ce striga după ajutor, într-un context în care un pluton de soldați sovietici comitea violuri asupra a șase femei de etnie săsească.
- **25 octombrie 1944, Archita:** *Martin Herman* a fost împușcat mortal de un ofițer sovietic, în timp ce cerea ajutor.

- **10 noiembrie 1944, zona Copșa Mică:** *Învățătorul Constantin Vasiliu* a fost împușcat și jefuit de soldați sovietici pe drumul dintre halta Luna și comuna Valchid.
- **10 decembrie 1944, stația Mureni:** *Achim Salem*, din Feleac, a fost înjunghiat mortal de trei soldați sovietici, care l-au jefuit după agresiune.
- **17 decembrie 1944, comuna Ațel:** *Ioan Munteanu* a fost împușcat mortal în propria locuință, care ulterior a fost devastată.
- **1944, între stațiile Mureni și Vânători:** *Sergent Popa Ioan*, de la Școala de Subofițeri de Rezervă Orăștie, a fost jefuit și împușcat de doi soldați sovietici în timp ce încerca să sară din tren.
- **15 septembrie 1945, Mediaș:** *Irina Cruceanu*, în vârstă de 38 de ani, casnică, a fost împușcată mortal în cap de către un dezertor sovietic, în localul cantinei Fabricii de Sticlă.

Aceste crime sunt încadrabile drept crime de război conform dreptului internațional aplicabil la acea dată, precum Convențiile de la Geneva și Haga.

Concluzie

Amplasarea acestui panou informativ are scopul de a oferi comunității o prezentare obiectivă și documentată a evenimentelor petrecute în Sighișoara și în fostul județ Târnava Mare în perioada 1944–1945. Ne dorim să completăm memoria istorică a orașului cu date corecte, contribuind astfel la o înțelegere echilibrată a trecutului nostru.”

„THE HISTORICAL TRUTH REGARDING THE SOVIET CEMETERY IN SIGHIȘOARA

Historical Context

On **September 7, 1944**, prior to the signing of the armistice between Romania and the Soviet Union (September 12, 1944), the town of Sighișoara was occupied by Red Army troops. Immediately after the occupation, the Soviets established a military command, and the civilian population — Romanians, Hungarians, and Saxons — was subjected to severe abuses: looting, rape, murder, and other acts of violence, as documented in official reports and contemporary testimonies, such as the report by Archpriest Emilian Stoica, preserved in the National Archives.

The Establishment of the Soviet Cemetery

The cemetery was created in September 1944 with the support of the local organization *The Union of Patriots of Sighișoara*, affiliated with the emerging communist regime. According to historical research, no battles took place in Sighișoara between the Red Army and enemy forces; the town was not under fascist occupation at the time of the Soviet troops' arrival. The Soviet soldiers buried here died in various circumstances, including accidents caused by excessive alcohol consumption or clashes with civilians acting in legitimate self-defense. As a result, this cemetery does not qualify as a military war cemetery, according to the legal definitions provided by Romanian Laws no. 379/2003 and 413/2006 regarding foreign military graves.

Although it is a **falsified Soviet military cemetery**, it was restored by the Embassy of the Russian Federation in Romania in **July 2013**.

Controversial Aspects of the Memorial

The inscriptions on the monuments contain claims that contradict verified historical data:

1. **The central obelisk bears the inscription:**

"Glory to the Soviet Army, liberator of Romania from fascist oppression."

This statement is inaccurate, as Romania liberated its territory through the efforts of the Royal Romanian Army. Soviet troops entered Sighișoara only after its liberation and, according to historical documents, focused on establishing political control and perpetrating acts of repression against civilians, committing thousands of war crimes across Romania between August 23, 1944, and 1945.

2. **The gravestone of Major C.D. Isacov claims** that he "fell in battle for the liberation of our town from fascist occupiers."

In reality, the town was already free by **September 7, 1944**, and the circumstances surrounding the death of this Soviet officer do not correspond to combat with fascist enemy forces. As such, he cannot be rightfully declared a hero fallen in battle against an enemy.

3. **The uncertain nature of the graves within the cemetery.**

According to historical research, the authenticity of the graves is questionable:

- Some graves **contain no human remains**, having been arranged symbolically to create the appearance of a war cemetery.

- Other graves **do not meet the legal definition of military graves**, as they contain the remains of soldiers who did not fall in battle, but rather died in accidents or in conflicts arising from acts of aggression against civilians.
4. **The restoration of communist symbols** — the hammer, sickle, and red star — on the monuments is contrary to Romanian law, as these symbols were outlawed following the anti-communist revolution of December 1989.

The Memory of Civilian Victims in the Former Târnava Mare County

Preserved documents attest to numerous cases of abuse and crimes committed by Soviet soldiers against the civilian population:

- **October 2/3, 1944, Șeica Mare:** *Mihai Binel* was fatally shot while crying for help, during an incident where a platoon of Soviet soldiers raped six Saxon women.
- **October 25, 1944, Archita:** *Martin Herman* was fatally shot by a Soviet officer while calling for help.
- **November 10, 1944, near Copșa Mică:** *Teacher Constantin Vasiliu* was shot and robbed by Soviet soldiers between Luna station and the village of Valchid.
- **December 10, 1944, Mureni station:** *Achim Salem*, from Feleac, was fatally stabbed and robbed by three Soviet soldiers.
- **December 17, 1944, Ațel:** *Ioan Munteanu* was fatally shot in his own home, which was subsequently ransacked.
- **1944, between Mureni and Vânători stations:** *Sergeant Ioan Popa* from the Reserve Non-Commissioned Officers' School in Orăștie was robbed and shot by two Soviet soldiers while attempting to jump from a train.
- **September 15, 1945, Mediaș:** *Irina Cruceanu*, a 38-year-old housewife, was fatally shot in the head by a Soviet deserter inside the canteen of the Glass Factory.

These crimes are classified as war crimes under the international humanitarian law applicable at that time, specifically the Geneva and Hague Conventions.

Conclusion

The installation of this informational panel aims to provide the community with an objective and well-documented presentation of the events that occurred in Sighișoara and the former Târnava Mare County during 1944–1945.

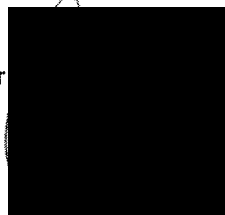
We seek to complete the town's historical memory with accurate data, thus contributing to a balanced and truthful understanding of our shared past.”

Inițiatori:

Grupul consilierilor locali USR-PMP Sighișoara

[spațiu pentru semnături]

Andrei- Robert Călugăr

.....

Depunere Proiect de Hotărâre privind amplasarea unui panou informativ la intrarea în cimitirul sovietic din Sighișoara

From Andrei Calugar [redacted]
To <contact@primaria-sighisoara.ro>, <consiliulocal@primaria-sighisoara.ro>
Cc [redacted]
Date 2025-04-29 15:26

JUDETUL MURES	
MUNICIPIUL SIGHISOARA	
Nr.	14597
Ziua	30
Luna	04
Anul	2025
Amplasare	30.04.2025

03. Anexa 2 - Plan de amplasament.pdf (~278 KB) 04. Anexa 3 - Estimare bugetară.pdf (~406 KB) 01. Proiect de hotărâre.pdf (~575 KB)
00. Referat de aprobare.pdf (~475 KB) 02. Anexa 1 - Text panou.pdf (~1.5 MB)

Stimați domni,
Stimate doamne,

În calitate de consilieri locali ai Municipiului Sighișoara, membri ai grupului USR-PMP, vă transmitem atașat Proiectul de Hotărâre privind amplasarea unui panou informativ la intrarea în cimitirul sovietic din Sighișoara, însoțit de documentația aferentă:

- 00. Referat de aprobare;
- 01. Proiectul de Hotărâre;
- 02. Anexa nr. 1: Textul propus pentru panoul informativ (în limbile română și engleză);
- 03. Anexa nr. 2: Planul de amplasament;
- 04. Anexa nr. 3: Estimarea bugetară.

Proiectul are ca scop completarea informațiilor istorice disponibile publicului, prin prezentarea documentată și echilibrată a evenimentelor desfășurate în perioada 1944-1945, conform surselor istorice verificate.

În consecință, solicităm introducerea acestui proiect de hotărâre pe ordinea de zi a ședinței ordinare aferente lunii Mai a Consiliului Local al Municipiului Sighișoara, pentru dezbatere și aprobare conform prevederilor legale.

Pentru orice informații suplimentare sau clarificări, rămânem la dispoziția dumneavoastră.

Vă mulțumim pentru sprijin și colaborare!

Cu respect,

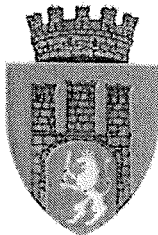
Grupul consilierilor locali USR-PLUS Sighișoara

Andrei Călugăr

Volker Reiter

Călin Stupariu

ROMÂNIA
JUDEȚUL MUREȘ
CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI SIGHIȘOARA

ANEXA NR. 2

la Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Sighișoara nr. ____/2025

PLAN AMPLASAMENT

Panourile informative vor fi amplasate pe aleea principală care mărginește pe latura NE cimitirul sovietic din Municipiul Sighișoara, în imediata apropiere de intrarea pe aleea semirotundă, într-o zonă vizibilă și accesibilă vizitatorilor, conform marcajului roșu de pe Planului de amplasament de mai jos, fără a afecta monumentele existente sau zonele de morminte.

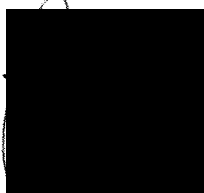

Inițiatori:

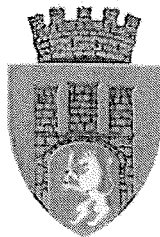
Grupul consilierilor locali USR-PMP Sighișoara

[spațiu pentru semnături]

Andrei- Robert Călugăr

ROMÂNIA
JUDEȚUL MUREȘ
CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI SIGHIȘOARA

ANEXA NR. 3

la Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Sighișoara nr. /2025

ESTIMARE BUGETARĂ

pentru realizarea și amplasarea panoului informativ la intrarea în cimitirul sovietic din
Sighișoara

Nr. crt.	Descriere lucrare / material	Cantitate	Preț unitar estimat (lei fără TVA)	Valoare estimată (lei fără TVA)
1.	Realizare grafică și machetare profesională panou	2 buc	700 lei	1.400 lei
2.	Execuție panou din aluminiu dibond, laminat UV, anti-graffiti, dimensiune aprox. 120x80 cm, imprimare digitală color, exterior rezistent	2 buc	1.500 lei	3.000 lei
3.	Structură suport metalică (picioare de fixare în beton, vopsit anti-coroziv)	2 set	800 lei	1.600 lei
5.	Montaj panou și lucrări de fixare pe amplasament (inclusiv beton pentru fundație)	2 set	500 lei	1.000 lei
	Subtotal			7.000 lei
	TVA (19%)			1.330 lei
	Total estimat			8.330 lei

Observații:

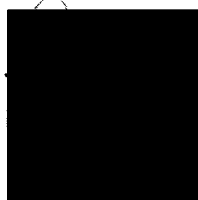
- Estimarea este orientativă și a fost realizată pe baza prețurilor practicate de furnizori locali pentru panouri de exterior cu durabilitate de minim 5 ani.
 - Prețurile finale se vor stabili prin procedura de achiziție publică derulată de Primăria Municipiului Sighișoara.
 - Structura suport este propusă pentru o bună rezistență la intemperii și vandalism.
 - Dimensiunile panoului propuse sunt 120x80 cm, lizibile și adaptate amplasamentului.
 - Se vor realiza 2 panouri, pentru ca informațiile să fie prezentate bilingv, în limba română și limba engleză.
-

Inițiatori:

Grupul consilierilor locali USR-PMP Sighișoara

[spațiu pentru semnături]

Andrei- Robert Călugăr

Raport de specialitate

al Compartimentului Reabilitări clădiri istorice și Patrimoniu UNESCO, la proiectul de hotărâre privind amplasarea unui panou informativ la intrarea în cimitirul sovietic din Sighișoara,

Grupul consilierilor locali USR-PMP a propus spre însușire și aprobare amplasarea unui panou informativ la intrarea în cimitirul sovietic din Sighișoara, str. Andrei Șaguna, cu scopul de a oferi comunității locale și vizitatorilor o informare corectă și echilibrată asupra contextului istoric al evenimentelor din perioada anilor 1944-1945.

Justificarea acestei inițiative se face pornind de la următoarele considerente:

- soldații sovietici (bieloruși) inumați nu au murit în lupte de eliberare a orașului Sighișoara;
- posibilitatea ca unele din aceste morminte să fie cenotaf, adică fără rămășițe umane;
- neclaritatea circumstanțelor de deces, cu suspiciunea că acestea au fost generate de conflicte cu populația civilă în legitimă apărare sau de consumul excesiv de alcool;
- acte de represiune asupra civililor și crime de război comise împotriva unor persoane din fostul județ Târnava Mare.

În sprijinul acestor motivații nu sunt însă aduse niciun fel de argumente doveditoare oferite de istorici cu pregătire în domeniu, lucrări de specialitate, articole sau studii validate științific în publicații de profil, ori diferite alte surse care pot fi controlate și verificate.

Ultima luptă petrecută în preajma Sighișoarei a avut loc la 31 iulie 1849, context în care și-a pierdut viața și generalul țarist Grigori Jakovlevici Skariatin, al cărui monument comemorativ se află de asemenea în imediata vecinătate cimitirului sovietic.

De atunci și până în prezent nu a mai avut loc nici un conflict armat în apropierea orașului nostru, deși la Sighișoara se găsesc totuși 5 cimitire dedicate soldaților din mai multe țări, care au căzut în timpul celor două conflagrații mondiale:

- Cimitirul eroilor austro-ungari din primul război mondial (26 de creștini, 3 musulmani 1 necunoscut), Cimitirul evanghelic, str. Scării nr. 8;
- Cimitirul și monumentul eroilor maghiari din primul război mondial (54 cunoscuți), Cimitirul catolic, str. Anton Pann;
- Cimitirul și monumentul eroilor români din al doilea război mondial (237 cunoscuți), Cimitirul ortodox de „La Chip”, str. N. Filipescu nr. 1/A
- Cimitirul și monumentul eroilor sovietici din al doilea război mondial (1 cunoscut, 58 necunoscuți), str. Gării nr. 2;
- Cimitirul și monumentul eroilor germani din al doilea război mondial (34 necunoscuți), Cimitirul evanghelic, str. Scării nr. 8;

- Monumentul comemorativ al eroilor maghiari din al doilea război mondial, Cimitirul catolic, str. Anton Pann.

În lipsa unor conflicte deschise în apropierea oraşului, numărul mare de soldaţi (425) îngropaţi la Sighişoara se explică prin faptul că aici a funcţionat, în ambele războaie mondiale, un spital militar retras în spatele frontului, unde şi-au găsit sfârşitul o parte dintre cei răniţi sau cu boli asociate (de ex. tifos), după cum există şi posibilitatea (mai ales în cazul celor necunoscuţi) ca aici să funcţioneze şi cimitire de concentrare a celor căzuţi răzleţ, care nu puteau fi îngropaţi în morminte izolate sau în mici grupuri împrăştiate aiurea în peisaj.

Absenţa rămăşişelor fizice în cazul unor mormite este doar o presupunere nicidecum o certitudine dovedită arheologic.

Dacă cimitirul sovietic de la Sighişoara a fost înfiinţat în luna septembrie 1944, acest fapt nu s-a petrecut din cauza unui „regim comunist emergent”, România fiind la acea dată un regat constituţional, cu un guvern condus de generalul Constantin Sănătescu. Asemenea, dezvelirea monumentului Constantin Isakov a avut loc la 10 noiembrie 1944, sub acelaşi regim politic.

Dintre cele 7 victime civile enumerate nici una nu este din Sighişoara, după cum nici memoria colectivă nu păstrează amintirea vreuneia.

De fapt, la modul general textul propus este mai mult dubitativ şi speculativ decât lămuritor şi explicativ, iar absenţa unei cât de scurte liste bibliografice care să conducă spre temeiul celor afirmate nu poate decât să evidenţieze fragilitatea acestei iniţiative.

Pe de altă parte, fiind vorba de panouri informative permanente, acestea nu pot fi montate fără o autorizaţie de construire emisă pe baza unui proiect avizat de Comisia Naţională a Monumentelor Istorice, Comisia Monumentelor de For Public, Comisia Judeţeană de Atribuire de Denumiri, Oficiul Naţional pentru Cultul Eroilor - cu informarea Ambasadei Federaţiei Ruse la Bucureşti.

Până la urmă, aliaţi sau duşmai, toţi cei care au căzut sub un steag sunt eroii patriei lor, iar după ce mor sunt îngropaţi sub acelaşi cer şi în acelaşi pământ, protecţia şi administrarea cimitirelor de război fiind foarte bine reglementată prin diferite acorduri statale bilaterale. Sovieticii înmormântaţi la Sighişoara sunt eroi pentru Federaţia Rusă, după cum şi soldaţii români îngropaţi lângă Cotul Donului sau Stalingrad sunt eroi pentru ţara noastră, chiar dacă şi într-un caz şi în celălalt mai pot exista resentimente alimentate de conjunctura timpurilor trecute ori prezente.

Având în vedere cele de mai sus, nu susţinem spre însuşire şi aprobare proiectul de hotărâre privind amplasarea unui panou informativ la intrarea în cimitirul sovietic din Sighişoara.

Întocmit

Consilier superior Dr. Ioan F. Pascu

Compartiment Reabilitări clădiri istorice şi Patrimoniu UNESCO

Nr.110./16.05.2025

RAPORT DE SPECIALITATE

al Serviciului Muzeul de Istorie privind amplasarea unui panou informativ la intrarea în cimitirul sivectic din Sighișoara, cu scopul de a completa informațiile istorice referitoare la evenimentele din perioada 1944-1945

Doamnelor și domnilor consilieri,

În Sighișoara, la intersecția străzii Mitropolit Andrei Șaguna cu strada Gării și strada Nicolae Titulescu, în parcul orașului amenajat la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX este amenajat un cimitir al soldaților din Armata Roșie a fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste.

Considerăm că pentru amplasarea acestui panou informativ la intrarea cimitir, în conformitate cu Legea 50/ 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții cu modificările și completările ulterioare este nevoie de eliberarea unui Certificat de Urbanism. Astfel, Certificatul de Urbanism va prevedea toate avizele necesare pentru amplasarea acestui panou. Eliberarea Certificatului de Urbanism nu intră în sfera noastră de competență.

Referitor la textul propus pentru a fi amplasat pe panou:

- suntem de părere că este prea lung și plin de detalii, care sunt importante într-un articol științific, dar care nu sunt necesare pentru un panou informativ;
- face referiri la situații din afara ariei teritoriului Municipiului Sighișoara, atât la nivelul teritorialității actuale, cât și a celei din anii 1944-1945;
- pentru acuratețea informației istorice, în conformitate cu normele de cercetare în domeniul științelor istorice este absolută nevoie de menționarea surselor, deci a bibliografiei;
- din câte cunoaștem nu s-a făcut o cercetare amănunțită asupra acestui moment din istoria Sighișoarei coordonat de o instituție publică de specialitate (Universitate, Institut de Istorie din cadrul Academiei Române, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și a Memoriei Exilului Românesc, Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară din cadrul Ministerului Apărării Naționale, Arhivele Militare Naționale Române, Arhiva diplomatică a Ministerului Afacerilor Externe), iar la Muzeul de Istorie nu există personal de specialitate în domeniul investigării crimelor regimului comunist;

Având în vedere complexitatea relațiilor externe din jurul României și pentru o acuratețe a informațiilor inscripționate pe panou, care să reflecte

problemele existente la acea vreme, pe teritoriul administrativ al Sighișoarei, sugerăm inițiatorilor acestui proiect de hotărâre să se adreseze Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și a Memoriei Exilului Românesc, Institutului pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară din cadrul Ministerului Apărării Naționale, Arhivei diplomatice a Ministerului Afacerilor Externe și Arhivelor Militare Naționale Române, instituții care dețin o bază documentară foarte bogată și realizează cercetări ample cu privire la cel de-al doilea război mondial, perioada comunistă și acțiunile represive ale regimului. Sunt instituțiile abilitate la nivel național, care pot să emită un punct de vedere competent și autorizat cu privire la informațiile dorite a fi menționate pe panou.

Având în vedere cele expuse mai sus, considerăm că pentru aprobarea acestui proiect de hotărâre este nevoie de existența unor avize (de ex: Institutul Național al Patrimoniului, Oficiul Național pentru Cultul Eroilor), care țin de statutul juridic al terenului și de cerințele Legii 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, cu modificările și completările ulterioare, precum și de o reformulare a conținutului textului informativ, drept pentru care, în forma actuală, nu susținem prezentul proiect de hotărâre.

Șef serviciu,
Muzeul de Istorie,
Nicolae Teșculă

MUNICIPIUL SIGHIȘOARA

P-ța Muzeului nr. 7, Sighișoara, cod postal 545400, jud. Mureș, România
Tel. 0040-0265-771280 Fax: 0040-0265-771278 Cod fiscal 5669309
E-mail: contact@primaria-sighisoara.ro Web: www.primariasighisoara.ro

Nr. 14.600/28.05.2025

Către,

Grupul Consilierilor Locali ai U.S.R. – P.M.P. Sighișoara

**În atenția domnului consilier local Călugăr Andrei - Robert, ales în calitate de
lider de grup**

Urmare a proiectului de hotărâre privind amplasarea unui panou informativ la intrarea în cimitirul sovietic din Sighișoara, cu scopul de a completa informațiile istorice referitoare la evenimentele din perioada 1944 - 1945, inițiat de grupul de consilieri locali U.S.R. – P.M.P. Sighișoara, prin liderul de grup ales în persoana domnului consilier local Călugăr Andrei - Robert, înregistrat la Municipiul Sighișoara cu nr. 14.600/30.04.2025 și la Consiliul Local Sighișoara cu nr. 16.099/14.05.2025, a referatului de aprobare la acest proiect de hotărâre, înregistrat la Municipiul Sighișoara cu nr. 14.598/30.04.2025 și potrivit atribuțiilor specifice ale compartimentelor de specialitate din cadrul aparatului de specialitate al primarului cărora li s-a solicitat potrivit notelor interne cu nr. 16.100/14.05.2025 și nr. 16.101/14.05.2025, întocmirea rapoartelor de specialitate cu privire la acest proiect, până în data de 21.05.2025, conduită cu privire la care aceste compartimente s-au conformat, vă comunicăm următoarele:

Proiectul de hotărâre depus ar trebui modificat sau completat, în sensul înlăturării din cuprinsul lui (din preambul) a prevederilor art. 129 alin. (7) lit. n) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, întrucât acestea nu sunt incidente în cazul de față, raportat la obiectul și natura acestuia, conduită pe care vă recomand să o urmați.

În ceea ce privește temeiul de drept invocat în cuprinsul proiectului de hotărâre prin raportare la prevederile din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, vă recomand modificarea acestuia, astfel:

"În temeiul art. 129 alin. (1), alin. (2) lit. „b”, lit. „c”, lit. „d”, coroborate cu cele ale alin. (6) lit. „a”, (7) lit. „j”, lit. „k”, lit. „r” și alin. (14), art. 139 alin. (1) și alin. (3), lit. „g” și art. 196 alin. (1) lit. „a” din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare”.

Totodată, la art. 2 din conținutul proiectului de hotărâre vă recomand reformularea lui în ceea ce privește al doilea paragraf, în contextul în care pentru a putea fi pus în aplicare textul art. 2 paragraful 1 din acesta, soluția grafică trebuie prezentată de dvs. și eventual și supusă aprobării arhitectului, în cazul instituției noastre cel al județului, pentru a putea fi încadrat din punct de vedere arhitectural în normele de urbanism și amenajare a teritoriului, altfel prevederea art. 2, paragraful 1, nu poate fi pusă în aplicare.

Mergând mai departe, justificarea acestei inițiative s-a făcut pornind de la următoarele considerente:

- soldații sovietici (bieloruși) înhumați nu au murit în lupte de eliberare a orașului Sighișoara;

- posibilitatea ca unele din aceste morminte să fie cenotaf, adică fără rămășițe umane;

- neclaritatea circumstanțelor de deces, cu suspiciunea că acestea au fost generate de conflicte cu populația civilă în legitimă apărare sau de consumul excesiv de alcool;
- acte de represiune asupra civililor și crime de război comise împotriva unor persoane din fostul județ Târnava Mare.

În sprijinul acestor motivații nu sunt însă aduse niciun fel de argumente doveditoare oferite de istorici cu pregătire în domeniu, lucrări de specialitate, articole sau studii validate științific în publicații de profil, ori diferite alte surse care pot fi controlate și verificate, ca atare vă solicităm să depuneți în dovedirea acestora argumente doveditoare, pentru acuratețea informațiilor fiind necesară menționarea surselor (a bibliografiei), și aceasta cu atât mai mult cu cât, în preambulul proiectului de hotărâre ați invocat necesitatea respectării dreptului cetățenilor la o corectă informare privind trecutul comunității locale, conform prevederilor Legii nr. 544/2001. Sugerăm să vă adresați și Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și a Memoriei Exilului Românesc, instituție care deține baza documentară cu privire la perioada comunistă.

Sub un alt aspect, strict legat de amplasarea acestor panouri, se impun a fi respectate rigorile Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care de asemenea trebuie menționată în preambulul proiectului de hotărâre, sens în care proiectul este necesar a fi completat cu acest act normativ, și totodată cu o anexă care să conțină planul de amplasament al imobilului de natură teren pe care se dorește a fi montate cele două panouri, cu indicarea exactă a amprente la sol a acestora, cu mențiunea că anterior amplasării lor este necesară obținerea autorizației de construire, care trebuie să aibă la bază certificatul de urbanism însoțit de toate avizele necesare și dovada titlului pe care acestea se amplasează, precizare pe care o considerăm necesară a vă o face în timp util.

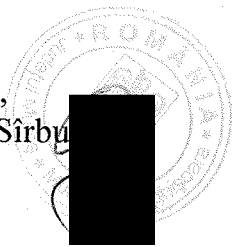
Pe de altă parte, fiind vorba de panouri informative permanente, pentru obținerea autorizației de construire trebuie să existe un proiect avizat de Comisia Națională a Monumentelor Istorice, Comisia Monumentelor de For Public, Comisia Județeană de Atribuire de Denumiri, Oficiul Național pentru Cultul Eroilor - cu informarea Ambasadei Federației Ruse la București, or, dacă anterior nu s-a făcut o documentare bazată, așa cum am amintit, pe argumente doveditoare, pentru acuratețea informațiilor, nefiind menționate sursele (bibliografia), nu poate decât să evidențieze fragilitatea acestei inițiative, care, pe acest considerent, ar putea să nu se materializeze.

Mai mult decât atât, raportat la textul indicat a fi menționat pe aceste panouri el trebuie să fie lămuritor și exemplificativ, un motiv în plus pentru care, anterior, v-am solicitat să depuneți argumente doveditoare, care să conducă spre temeiul celor afirmate de conținutul acestui text. Totodată, acest text ca și enunț trebuie anterior avizat de Comisia Județeană de Atribuire de Denumiri, un motiv în plus pentru care acest conținut trebuie să fie justificat cu argumente doveditoare.

Având în vedere și specificul proiectului precum și cele mai sus amintite, și totodată cele arătate de către compartimentele de specialitate prin rapoartele de specialitate întocmite, vă rugăm a vă adresa Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și a memoriei Exilului Românesc, Institutului pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară din cadrul Ministerului Apărării Naționale, Arhivei diplomatice a Ministerului Afacerilor Externe și Arhivelor Militare Naționale Române, instituții abilitate la nivel național și care pot emite un punct de vedere competent și autorizat cu privire la informațiile care se doresc a fi menționate pe panourile informative.

Vă mulțumim.

PRIMAR,
Ioan - Iulian Sirbu

SECRETAR GENERAL,
Anca Bizo

Adresa completare proiect de hotărâre

From <consiliulocal@primaria-sighisoara.ro>
To Călugăr Andrei - Robert
Date 2025-06-12 15:01

Adresa completare proiect.pdf (~226 KB)

MUNICIPIUL SIGHIȘOARA

P-ța Muzeului nr. 7, Sighișoara, cod postal 545400, jud. Mureș, România
Tel. 0040-0265-771280 Fax: 0040-0265-771278 Cod fiscal 5669309
E-mail: contact@primaria-sighisoara.ro Web: www.primariasighisoara.ro

Nr. 23.832/24.07.2025

Către,

Grupul Consilierilor Locali ai U.S.R. – P.M.P. Sighișoara

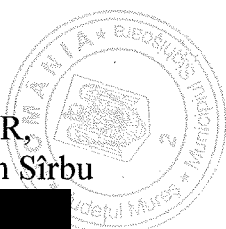
**În atenția domnului consilier local Călugăr Andrei - Robert, ales în calitate de
lider de grup**

Urmare a proiectului de hotărâre privind amplasarea unui panou informativ la intrarea în cimitirul sovietic din Sighișoara, cu scopul de a completa informațiile istorice referitoare la evenimentele din perioada 1944 - 1945, inițiat de grupul de consilieri locali U.S.R. – P.M.P. Sighișoara, prin liderul de grup ales în persoana domnului consilier local Călugăr Andrei - Robert, înregistrat la Municipiul Sighișoara cu nr. 14.600/30.04.2025 și la Consiliul Local Sighișoara cu nr. 16.099/14.05.2025, a referatului de aprobare la acest proiect de hotărâre, înregistrat la Municipiul Sighișoara cu nr. 14.598/30.04.2025 și potrivit atribuțiilor specifice ale compartimentelor de specialitate din cadrul aparatului de specialitate al primarului cărora li s-a solicitat potrivit notelor interne cu nr. 16.100/14.05.2025 și nr. 16.101/14.05.2025, întocmirea rapoartelor de specialitate cu privire la acest proiect, până în data de 21.05.2025,

Prin prezenta revenim la adresa noastră cu nr. 14.600/28.05.2025, prin care v-am rugat să procedați la completarea și modificarea proiectului de hotărâre inițiat și amintit mai sus, făcându-vă de altfel și recomandările de rigoare pentru ca acesta să poată fi promovat pe ordinea de zi, cu indicarea inclusiv a instituțiilor cărora este recomandat să vă adresați pentru fundamentarea acestuia și vă rugăm să ne comunicați modificările și competențele proiectului așa cum au fost indicate în cuprinsul adresei la care facem revenire, adică cea cu nr. 14.600/28.05.2025 și dacă mai susțineți sau nu inițierea acestui proiect de hotărâre.

Vă mulțumim.

PRIMAR,
Ioan - Iulian Sîrbu

SECRETAR GENERAL,
Anca Bizo

Revenire adresa completare PH inițiat

From <consiliulocal@primaria-sighisoara.ro>

To Călugăr Andrei - Robert [REDACTED]

Date 2025-07-25 12:46

 Revenire adresa completare PH inițiat.pdf (~906 KB)

Bună ziua,

Alăturat vă atașăm Adresa nr. 23.832/24.07.2025 prin care revenim la adresa nr. 14.600/28.05.2025.

Cu respect,